LE DIRECTEUR GERANT
DÉPOT LÉGAL

NĂM THỨ TÁM — SỐ 735 — MỖI SỐ NĂM XU — 甲戌年九月初十日 — NGÀY THỨ TƯ — 17 OCTOBRE 1934

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm 6$00	[illegible]
Sáu tháng 3.00	4.00
Ba tháng 1.50	2.00

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng nên thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

敲 La Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BẢO-QUÁN
[illegible]
Giây-thép số: [illegible]
Giây-thép: TIENGDAN [illegible]

«Trăm hay không bằng tay quen».

SAO GỌI LÀ KINH-NGHIỆM?

« Kinh nghiệm », cái tên nó đáng qui chuộng làm sao! vì kinh nghiệm chính là cái trường học dạy cho người đời về khoa thực hành, biết chọn đều nên, biết tránh đều hư mà khỏi được cái nạn theo mù đi lạc.

Nhưng trên đời được mấy người đã hưởng thụ sự học trong cái trường thực hành ấy, nên nói kinh nghiệm, cần phải xét rõ cái chính nghĩa của nó.

Kinh nghiệm không phải kể tuổi; có người tuổi đã chất đầy trên đầu mà không gọi được là người kinh nghiệm. Kinh nghiệm cũng không phải kể theo mặt học; có kẻ trọn đời nằm trong kho sách mà không gọi được là kinh nghiệm. Cho đến việc làm mà nếu làm theo cách vô ý thức, nhắm mắt làm càn hoặc làm máy xoay cho kẻ khác, như bác làm ruộng kia cả đời tay không lìa cái cày mà thử hỏi công cuộc việc nông, nói nghe ờ mờ; người làm quan kia, ngồi trên cái ghế quan đôi mươi năm mà thử hỏi việc chánh trị trong nước, nói không ra cán; thì cũng không gọi được là kinh nghiệm.

Nhận rõ một ít mặt trái kể trên, tự nhiên hiểu được cái mặt chánh của «kinh nghiệm» là thế nào. Nói cách vắn tắt theo nghĩa xác thực thì chúng ta có thể họ một câu đoán: Gọi là kinh nghiệm, là phàm việc gì chính mình đã mó tay làm qua nhiều lần hay một vài lần, mà tự mình đã lưu ý xem xét kỹ càng từ đầu chí cuối, thấy rõ cái nhân và cái quả ra thế nào. Như vậy mới gọi là kinh nghiệm.

Lời nói trên thuộc về trừu tượng, dưới nầy xin dẫn một ít chứng thực:

Viên Tổng-tư-lệnh Quảng-tây ngày tháng 10 năm ngoái, ban lời huấn lệnh cho quân sĩ, có thuật câu chuyện như vầy:

« Năm trước, lúc quân Nhật gây sự ở Thượng hải Ngô Tùng, chính ta đường ở miền ấy. Ta thấy bao nhiêu thanh niên học sinh chung quanh Thượng hải và các nơi, nóng lòng công phẫn, không sao chịu nổi, tinh nguyện hy sinh vì nước, xin đầu nhập đạo quân 19 để chống với quân Nhật. Lòng khẳng khái ấy ai lại chẳng kính phục. Nhưng đến khi ra trước mặt trận, nghe tiếng tan bay, tiếng quả bom hay tiếng đạn thì diễn ra lắm trò buồn cười: cậu thì xuýt tay cuống chưa, sắp lưng chạy, quăng cả súng; cậu thì mặt xanh tái ngắt, con mắt dớn dác, lẩn quẩn không biết làm cái gì. Cái trạng thái ấy so với cách cử chỉ hồm hỡ lúc mới xin đầu quân, khác nhau là giường nào! Theo như ta đã xét kỹ, nào có phải các cậu không lòng yêu nước đâu, nào có phải không can đảm đâu, chỉ vì thiếu kinh nghiệm trên việc quân binh mà tự nhiên diễn ra cái trò buồn cười đó.»

Đấy là một cái chứng về sự thiếu kinh nghiệm.

Tuy vậy, học sinh thuở nay chưa tập việc binh mà bỗng nhiên ra đương binh, không khác gì người rừng đến cái mà bảo đi chèo ghe ra biển, chú thợ đập sắt mà bảo cắt hàng may áo, cái việc làm kia là việc mình chưa từng nghe thấy, chưa từng học tập, nên sự hư hỏng là thường, không đáng lạ. Đến cái trường hợp «đã có học» mà đến khi làm cũng hỏng mới đáng chú ý hơn:

Thầy hai học thuốc mấy năm trời, nếu ai nghe thầy luận thuốc hay là nói sách, thôi thì bệnh gì nên trị thuốc gì, cho đến hàn nhiệt hư thiệt, nào mạch lạc huyết khí gì gì, thầy giảng nghe thông suốt. Vậy mà khi ra trị bệnh, đầu vài thang không hiệu thì thầy thầy đã lắng cuống, có khi bốc bậy bốc bạ, làm hại đến tánh mạng người cũng nên. Tại sao? tại cái bệnh của người đau nầy là bệnh của người thiệt, mà những chứng nói trong sách kia là bệnh của người vẻ.

Suy hai chuyện đó, thì cái thuyết «kinh nghiệm» lại thêm một chứng rõ ràng nữa là dầu người có học mà chưa đem sự học của mình đặt vào việc làm, không mạo được cái tên kinh nghiệm, không kể những kẻ nghe đâu làm đó hay là làm trò rối cho ý kiến của kẻ khác.

« Kinh nghiệm hơn sự học vấn » (Expérience passe science), ai muốn có kinh nghiệm, cần phải mó tay vào việc trước đã.

Kim-Sanh-Sanh

Quan Toàn-quyền với báo-giới

Ngôn luận là quyền thứ tư, đứng sau các quyền Lập pháp, Tư Pháp, Hành chánh, người ta thường nói vậy. Nhưng ở xứ văn minh kia, chứ như xứ ta,

. . . . . .

ít thấy người cầm quyền ở xứ nầy hợp tác với báo giới để lo việc ích lợi chung bao giờ cả. Vậy mà gần đây thấy trong Nam, mỗi khi các báo bàn luận một vấn đề gì thì quan Thống đốc Pagès mời nhà báo tới bàn bạc để tìm phương giải quyết vấn đề ấy. Cũ chỉ ấy cũng là mới.

Đó là nói quan Thống đốc, còn quan Toàn quyền Robin hiện nay cũng có cái ý muốn hợp tác với báo giới.

Khi ngài ở Paris sắm sửa qua đây, nhà báo nọ tới phỏng vấn, ngài có hứa sẽ làm cho quyền ngôn luận ở bản xứ được rộng. ai nấy đều ngóng trông lời nói sẽ thiệt hành. Nay nhân bữa Liên đoàn báo giới Nam kỳ đãi ngài mới rồi, ngài có nói với các nhà báo rằng (theo *Saigon* số 418):

«Các người là những kẻ gieo bột giống tư tưởng, những văn sĩ có thể làm cho kẻ đọc nghĩ ngợi. Bổn phận của các người là tỏ bày ý kiến, hoặc chỉ chỗ sai lầm của chính phủ. Cái bộ máy «Chính phủ» không phải còn mới, có khi xịch xạc, khi đi mau quá, khi đi chậm quá. Bổn phận các người là chỉ trích những điều ấy, cũng như người sớp phơ chỉ giùm cho cái xe đi trước rằng bánh sắp nổ, hoặc rớt đồ nghề xuống đất....

Xem đó thì quan Toàn quyền cũng xem báo giới là quyền thứ tư trong trường chính trị, rồi đây ngài có nói quyền ngôn luận như lời hứa chăng?

CHUYỆN ĐỜI

Cái nghề làm vua

Ở trên đời còn cái nghề gì sang sướng bằng cái nghề làm vua, làm tổng thống. Ở thì có cung điện ngay ngắn, ăn thì có món ngon vật lạ, đi ra một bước thì tân dáng cờ phất, quân lính đông chực đầy đường.

Cái nghề sướng thì có sướng thật, nhưng có khi cũng hơi ngay hiểm. Thì vua Alexandre nước Nam-tư-lạp-phu mới bị giết ở bên Pháp cách đây không đầy một tuần lễ. Ai giết vua Alexandre? Vì sao mà bị giết? Chuyện đó để lần lần các bạn độc giả xem nơi mục « thời sự thế giới » rồi sẽ rõ. Đây cốt gần của tôi muốn nói hôm nay là vua Alexandre bị giết bữa ấy, vì ngài là vua, nghĩa là nếu ngài cũng như anh sơi tôi, không phải là vua thì chắc ngài đã không bị giết bữa ấy.

Cũng như đức cố-tổng-thống Doumer của nước Pháp năm xưa đã bị ám sát một cách không ngờ; mà có gì đâu, có phải ông Doumer làm chuyện chi mang thù chác oán đâu! chỉ vì ông là tổng thống!

Mà xét lại các vị đế vương, các vị tổng thống họ bị ám sát thật tội oan. Vẫn biết cái quyền của một vị quốc trưởng ở trong một nước dân quân chủ hay dân chủ, đều là quyền vô thượng. Đã gọi là quốc trưởng rồi thì còn ai mà lớn hơn nữa chớ. Tuy nhiên, cái nguyên tắc là vậy đó, đến như thực sự thì khác. Ta coi như hồi các vua Mérovingiens nước Pháp thì quyền bính chỉ ở trong tay các cận thần. Mà cho đến ở bên ta hồi triều Phế đế Dục-đức, Nguyễn-văn-Tường với Tôn-thất-Thuyết chặn cổ vua mà đô thuốc độc, thì quyền thế nhà vua thực sự là thế nào ai cũng không biết. Lại như ngày nay theo chánh thể văn minh mà có chế độ lập hiến thì trong một nước đã có Thượng nghị viện, đã có Hội các, đã có thủ tướng, làm ông vua hay làm tổng thống lại càng êm khó. Vua nước Xiêm một năm đến tối cứ nghe nói đi du lịch Âu châu, hoặc qua Mỹ ước chữa bệnh đau mắt, mà quốc chính nước Xiêm vẫn tân hành luôn. Mà cho đến bên Âu bên Mỹ, giả sử tổng thống Rosevelt cư ở Bạch-cung, tổng thống Lebrun cứ ở điện Elysée, cứ đóng cửa mất mà chơi cho hết 7, 8 năm đặng mãn hạn, thì tưởng nước Huê-kỳ và nước Pháp, công việc cũng chạy như thường.

. . . . . .

Vì vậy mà năm xưa thả phạm bắn tổng thống Doumer sau có thú khai rằng mình lỡ mà bắn, chớ nếu muốn trả thù một nước thì bắn tổng thống làm gì, bắn thả tướng mới phải, vì đứng đầu chính phủ và chịu các trách nhiệm tức là thế tướng.

Tổng thống Doumer, vua Alexandre chết oan là tại chỗ đó. Nhưng tổng thống Pháp mà bị ám sát ở nước Pháp thì cái lối ấy có tại nước Pháp cũng không phải là oan cho lắm; đến như vua nước Nam-tư-lạp-phu qua Pháp để bàn chuyện giao hảo mà lại bị giết mới thật là rất.

Ông Florian một nhà viết ngụ ngôn Pháp có kể chuyện con dế với con bướm bướm: con dế lại nép dưới cỏ trông thấy con bướm bướm hay liệng sáng ngời, lấy làm ham muốn, mà bực bội cho phận mình hèn mọn sống trong đám cỏ, chẳng kể đoái hoài. Dế ta tự bảo: thà sống được vẻ vang như bướm nọ không thì thôi, chớ sống một cách rồi tàn như dế thì sống mà gì! Dế ta đương nghĩ ngợi như vậy thì thình lình có một bọn con ranh đến chạy đuổi theo con bướm, đứa thì bắt đuổi, đứa thì rức cánh, làm cho con bướm bướm phải tan tành. Con dế bấy giờ mới biết rằng nếu mình không đã tực bình sực lấy mình thì muốn sống bình gần đi phải sống trong chỗ kín chớ đừng phô trương ra làm gì. Vì vậy mà nó hết muốn lóe loẹt như bướm nữa.

. . . . . .

Lạnbông

KỶ-NIỆM « SONG-THẬP »

HUẾ — Thường năm ngày «Song-thập» (10 Octobre), người Tàu cũ lễ kỷ niệm ngày đánh đổ triều vua Mãn-thanh mà lập thành Dân quốc.

Ở Huế năm nay lễ kỷ niệm nầy chẳng gì đặc sắc.

. . . . . .

Lại còn bị không hoàng chưa kể.

P. V.

VAN-VAN

Thuyền đêm trời lụt tử tuyệt
(10 bài)

VI

Bạn gió càng trăng trải bấy nay.
Chào ông thần sóng lại phen nầy.
Bỗn non chim ngậm vì tay Cần,
Mọ vỏ nào đâu xuất hiện ngay (1).

VII

Bỗn kêu như sấm nước như trời,
Kia chiếc thuyền ai lềng lềng bơi.
Một lão ba thằng ngồi khác khích,
Bẩy ma thấy cũng vỗ tay cười.

VIII

Ôi! tỉ con đen lại tới cùng,
Còn ai tai mắt, đỡ đần ngong.
Thuyền ai còn đó a rồi nữa,
Đầy một bè xương tới bến đông.

IX

Rồng thiêng không nước lấy gì bơi,
Được lại xem chừng có lẽ may.
Vì nầy sẵn sàng chờ biến hóa,
Trong ao vừa đó đá trên mây.

X

Dưới cầu Bến Ngự cạnh cây Sung,
Một chiếc thuyền con sóng tử tung.
Giữa kiếp trầm luân ôi các bạn,

. . . . . .

Sào-Nam

(1) Ông Cần Trí nước lụt; ngân đón mà lại thành nước ngập làm hại dân, con là vua Vỗ ra trị, thuận theo thành nước mở đường cho nó chảy về biển là yên ngay.

LẠI XÉT NHÀ BẮT THUỐC!

(*Kẻ có khai nguyên nghiệp cũng bị bắt!*)

QUẢNG-NAM. — Gần đây dân gian than phiền về sự xét nhà bắt thuốc, vì kẻ mua thuốc lậu bị phạt đã đành, mà người trồng thuốc có khai nguyên nghiệp cũng bị bắt và bị phạt gắt lắm. Dân gian không lẽ nhiều được là nhà trồng thuốc có khai nguyên nghiệp mà thuốc trồng bán về, thông chứa trong nhà thì để vào đâu? Thế mà hôm 21/8/34, một người tây Thương chánh ở Chợ Cồi, và một tên mạch lô đến nhà Nguyễn Tiết, làng Dinh trận Tây, phủ Điện bàn, xét nhà bắt thuốc. Tìm kiếm cả trên dưới trong ngoài, thấy một đống thuốc cân được 26 kilos. Hỏi, thì chủ nhà trình giấy khai ở quan, nhưng người tây bảo không biết giấy, thấy thuốc là bắt.

Nguyên nhà ấy có người con đang học, học trò có tất thuốc được 8 kilos; còn của nhà 18 kilos, thân huê lợi 6 thước đất trồng, đã có khai nguyên nghiệp minh bạch. Giấy gì mặc kệ, hai ngày sau thuốc phải chở xuống Thương chánh Chợ cồi để đó, rồi đầu gia chủ xuống Faifo phạt 25$, có biên nhận hẳn hỏi, còn thuốc thì Thương chánh cất.

. . . . . .

Th.

Bắt dân phu trái phép lại đánh đập vô lý nữa!

THANH-HÓA. — Dân chúng tôi thường nghe nói có chỉ dụ và thông tư 5 ngày tư ích để làm việc làng. Thế mà ở Huyện Yên định từ 28 tháng 8 đến 3 tháng 9 tây, quan huyện cho lính bắt dân phu (không có trát) ở các làng Là thôn, Sét thôn, Trịnh điền và Ái thôn đến huyện làm xâu. Lý trưởng Là thôn có thưa nài vài câu, quan nổi giận liền bắt chặn cổ xuống đánh, rồi sai lệ mục Phan đình Yết đem dân ra bắt đập đá đầy cổ chung quanh huyện và rào ở nhà thương (Dân phải mang rào nhà mình đem đến góp). Thôi thì Lệ Yết được lệnh, ra tay đánh đập lung tung, kể nội ngày 31-8-34 có đến mấy trăm roi đòn của thầy! Tựu trung khổ nhứt là làng Sét, vì cái nạn «gần lửa nám dao»: nào người chết ở nhà thương cũng bắt dân làng Sét đi chôn, hơ lao thổ tả gì cũng bắt phu làng Sét khiêng, cho đến hôm vừa cũng đốn cây của làng Sét hết; về đêm, dân làng Sét cũng phải đi tuần canh nữa. Thậm chí lên Lệ Phan đình Yết bắt vào canh nhà, lại Nguyễn xuân Giao bắt phu vác súng đi săn. Thế mà còn phải đôn ngày liền đêm, mới là khổ chớ!

Lạ nhỉ! huyện thì có lính và tù phạm dọn dẹp, nhà thương thì có cooli mà sao lại bắt dân hàng huyện làm xâu lại đánh đập tàn nhẫn thế!

Dân

Tin rõ về vụ ám sát ở Marseille (PHÁP)

Marseille, 10 Oct. — Hôm qua hồi 16 giờ 10, vua Nam-tư-lạp-phu (Yougoslavie) Alexandre ngự du sang Pháp tới Marseille. Có quan Ngoại giao Tổng trưởng Pháp Barthou ra tiếp. Đoàn xe vừa đi tới công trường Bourse, bỗng trong đám đông đứng bên đường, có kẻ bắn tới 20 phát súng lục vào xe vua. Công chúng xô nhau chạy, dẫm bậy nhau, nhiều người bị thương.

Vua Alexandre ngồi xe đầu với quan Tổng trưởng Barthou. Ngài bị một phát trúng dưới bụng, một phát xuyên vào tim. Quan Ngoại giao tổng trưởng Barthou bị đạn trúng tay trái. Chiếc xe vẫn không dừng, chạy thẳng đến dinh quận trưởng để cứu chữa, nhưng vết thương quá nặng, hai ngài đều tạ thế.

Nguyên soái Georges bị trọng thương. Thủy quân đô đốc Berthelot không can gì hết. Hai viên cảnh sát và ba người nữa (trong có 2 người đàn bà) bị thương.

Theo lời người cầm lái xe vua Alexandre thì lúc đoàn xe đến công trường Bourse, có một người to béo trong đám người đứng bên vệ đường, nhảy lên vệ xe, bắn luôn 4, 5 phát vào vua. Người lái xe nắm cổ nó, còn viên đại tá hoàng phái thì đơ gươm đánh vào nó. Cảnh binh tiếp bắn nó ngã ngay.

Hung thủ là người Nam-tư-lạp-phu tên là Pétrus Kalemen, sinh ở Zagreb năm 1899. Trong mình nó có một tờ thông hành lấy thẳng Mai năm nay ở Zagreb. Ngày 14 Septembre, nó do tỉnh Valloebe vào nước Pháp.

Quan Thủ tướng Doumergue khi được tin dữ đội nầy, liền báo tin ngay về kinh thành Belgrade, và triệu một kỳ hội đồng nội các bất thường, để xin làm lễ quốc táng cho vua Alexandre.

. . .

Trước khi xảy ra việc hành thích nầy, chính phủ và dư luận Anh đều cho cuộc ngự du sang Pháp của vua Alexandre là rất quan trọng, nói: Ý và Nam-tư-lạp-phu mà hòa hiệp nhau về vấn đề Áo độc lập thì mới có hòa bình được. Anh hy vọng rằng xứ ấy sẽ nhận liên hợp về mặt kinh tế với các xứ ở triền sông Danube. Rồi sau Ý cũng sẽ liên hiệp với các xứ nầy.

Anh cho cuộc đàm phán của vua Alexandre với Paris là dễ dọn đường cho cuộc đàm phán của Ngoại giao Tổng trưởng Pháp với chính phủ Ý nay mai.

Vừa có tin quan Tổng trưởng Nội vụ Albert Sarraut từ chức. Cảnh sát trưởng Bertholn và quận trưởng Bouches-du-Rhône bị cách chức.

KHO CHUYỆN...

Thứ nhựa thuốc lá là thứ trị được nọc rắn độc. Khi bị rắn hay rít cắn, hãy rạch chỗ thương ra cho máu chảy rồi lấy nó bôi vào thì ăm được, để có thì giờ chạy thuốc. Mà tốt nhất là nhựa ở nơi ống điếu.

Chuyến xe lửa hôm 4-10 chạy từ Huế ra Vinh có cán 2 người đàn bà tại cây số 479-100: 1 người chết tươi, còn 1 người bị thương nặng, máu chảy đầy mình, được chở vào nhà thương Vinh.

Người bị thương nầy tên là thị Ước, 48 tuổi, quê làng Tho-linh, thuộc ga Minh-lệ.

Hôm 8-10, vào lối 9 giờ, một cô gái «ma đăng» ở tỉnh Bắc Ninh (Bắc-kỳ) ăn bận tốt bực cừ: giày cao gót, áo đỏ, mặt phấn môi son, biết gạt ảnh phu xe một cách cũng cừ:

Khi ấy thấy tên phu xe ngồi không khách, cô ta thuê mỗi giờ 15 xu kéo đi chơi, độ 11 giờ thì quanh về vườn bông cạnh tòa Sứ. Bây giờ cô bảo anh cu-li ghé lại gần đấy hòa thầy phán quen của cô ra bảo rồi sẽ đưa tiền xe. Tên cu-li quay lưng đi thì cô dông mất!

Cách gạt nầy cũng tân thời nhỉ!

Trận bão ngày 2-10-34 ở Bắc-kỳ vừa rồi nhiều chỗ bị hại.

Ở Monsay nhà bị đổ, phố bị ngập, thiệt hại tới 8 vạn bạc.

Ở Nam-kỳ rồi đây sẽ có nhiều tỉnh sáp nhập, để cho tiện việc cai trị và đỡ tốn ngân sách:

Vĩnh-tân sáp nhập vào Bariа, tỉnh Hà-tiên sáp nhập vào Châu-đốc, còn Gò-công thì chia ba, sáp nhập về 3 tỉnh: Mỹ tho, Tân an, Chợ lớn.

Lúc 10 giờ sáng ngày 1-10, tại sở Nhà-Rồng, Khánh-hội (Nam-kỳ), tốp bằng tàu «François Garnier» sập xuống đè 1 người cu-li chết và 3 người bị thương nặng.

Đảo Côn-lôn là «thế giới tân», ai cũng nghe tiếng. Ở đó số huê lợi do tù làm ra mỗi năm được nhiều lắm.

Theo thống kê thì năm 1920 thu được 29.200$, năm 1922 được 85.101$, và năm 1933 lại trội hơn: 131.339$56.

VIỆC THẾ-GIỚI

Một bài diễn văn của Thủ tướng Doumergue

Bài diễn văn của Thủ tướng Doumergue đọc ở Paris hôm thứ năm hồi 19 giờ, ở Saigon, lúc 2 giờ sáng hôm thứ sáu nghe rất rõ. Đại lược bài diễn văn ấy như sau nầy:

Thủ tướng cắt nghĩa rõ tinh cách và tinh thần những sự cải cách dự định và sẽ thi hành gấp. Tinh cách nó là đơn giản, rõ ràng và hợp với hiện tình trong nước. Tinh thần nó là sáng ra những chế độ tự do, mà Thủ tướng phải gánh cái trách nhiệm bảo hộ bênh vực. Cùng với kiết quả những sự cải cách ấy, phải tỏ chức một cái chính phủ có đủ quyền lực và chắc cũng lâu. Không quyền, trời lên sụp xuống, thì chính phủ chẳng làm gì được trên, mà rồi ra chế độ độc tài sẽ xuất hiện. Mục đích cuộc cải cách là tránh chế độ độc tài. Nghị viện sẽ mất quyền sáng kiến về một đối việc cải cách đã định trong nội chương trình. Thủ tướng phải được Hiến pháp công nhận, mà phải tỏ chức mình bạch. Sở Tổng thống kế, sở Tổng thư ký, Thượng hội đồng phòng quốc, Quốc gia kinh tế hội nghị đều phải thuộc dưới quyền Thủ tướng. Quốc gia kinh tế hội nghị sẽ [illegible] những người tự chính phủ ra, kh. quyền quyết đoán, nhưng được bày kiến về bất kỳ vấn đề kinh tế gì, cơ quan tư pháp cũng phải cải cách. Phải có một cơ quan bảo hiểm cho sự độc lập của quan tòa, vì có độc lập mới công bình được. Phải chia hẳn hai quyền hành chính và tư pháp. Viên quan tòa khi làm việc bằng phận chỉ được hỏi luật và lương tâm của mình mà thôi. Phải theo đó mà định việc tăng lương bổng cho quan tòa.

Kế đó, Thủ tướng kể những công việc của chính phủ đã làm trong lúc nghỉ viện nghỉ hè.

Về ngoại giao, ông Doumergue tóm tắt trong một câu: «Bảo hộ cuộc hòa bình, chính sách ngoại giao của Pháp chỉ nhắm chứng nầy». Lại thêm «Pháp cần lòng giao thiệp với những nước thiết lập thành cuộc hòa bình chung, nhưng không lơ là về việc quốc phòng, vì những cuộc kinh nghiệm đau đớn đã làm cho Pháp biết, rằng khoanh tay mà gọi hòa bình thì là gây chiến tranh... Vì lẽ gớm chiến tranh nên phải ra mà đương cái chức Thủ tướng. Tại nghe nói sắp có cuộc nội tranh. Nội tranh có hóa ngoại chiến chăng đấy; «Chiến tuyến dọc nhất» (Front commun) chính để gây nội tranh và ngoại chiến.

Thủ tướng công kích «Chiến tuyến dọc nhất», yêu cầu những người Pháp của ở ngoài chiến tuyến ấy hợp với nhau thành đoàn thể....

(Xem qua trang 3 cột 5)

AI MUỐN IN VÀ MUA

LỊCH 1935 (乙亥)

Năm nay bản quán có bán lịch. Ngài nào cần mua nhiều ít gì. xin cho biết. Mua 30 trở lên mà muốn in tên, hiệu vào lịch, thì viết cho rõ ràng và gởi về sớm cho.

Tấm bảng cao 37c/m. rộng 27c/m. in hai mùi và có hình vẻ rất đẹp.

Tờ lịch lớn bề cao 13c/m. rộng 8c/m. tờ lịch nhỏ cao 11c/m. rộng 7c/m.

Giá bán sỉ thứ lớn 3$50 một chục, thứ nhỏ 3$00.

NHÀ IN TIẾNG-DÂN — HUẾ

Bài diễn thuyết của cô Nguyễn-thị-Kiêm trong con mắt một người nữ-học sinh

Cũng là ý tưởng của «Phụ-nữ ma-đăng» chớ sao ?

Trong nhịp nghỉ nắng, có Ba... học lớp đệ nhị niên ở trường Đ... về thăm nhà. Trong khoảng 3 tháng xa trường dài đằng đẵng kia, ngoài sự ưng thú đi thăm bà con và chị em ra, có cũng không rời quyển sách và tờ báo. Vì cô có chí định làm người «tân» trong nữ giới sau này.

Một bữa kia, không rõ cô đọc báo gặp bài gì đó, hay ho thế nào mà hình như cô có ý cảm xúc. Sau khi xếp tờ báo trên bàn, ngẫm nghĩ một hồi lâu, rồi bước chưn sang nhà bà Cả... ở bên cạnh.

Ở thành phố ấy, bà Cả... là một bà có danh vọng lại là dinh nghiệp có tiếng. Bà góa chồng sớm, có 3 đứa con, 2 trai một gái, chỉ một tay bà coi sóc việc nhà, cho con học hành, nay đã dựng vợ gả chồng đâu vào đấy, và đều có cơ sở dinh nghiệp lẫn hồi. Một tay đàn bà không nhờ cậy ai mà làm được như thế, nên nhiều người kính phục. Cô Ba... ở gần thuở nhỏ thường lại chơi nhà bà mà mỗi năm nghỉ học về cũng qua lại chuyện trò.

Tuy vậy, phần đông thấy bà làm nên công nghiệp vững chắc như thế, chỉ biết đoạn lịch sự hiện tại của bà, mà không ai biết trước thời kỳ làm nên ấy, bà đã trải qua bao nhiêu công phu khó nhọc, nhẫn nại, cần kiệm và những bài học thất bại dã dạy cho bà nhiều.

Cô Ba... lâu nay vẫn xem bà như bậc cô bác, có ý kiến gì không nói với ai mà thường tỏ cùng bà, bà vẫn coi cô như con cái trong nhà.

Bữa đó, sau khi xem báo, cô ta nảy ra một ý kiến mới, định tới nói với bà và tỏ bộ vui vẻ. Bà hỏi :

— Bữa nay em có chuyện gì mà trông sắc mặt tươi thế ?

— Thưa bác, xin thú thiệt cùng bác, lâu nay cháu đi học, tốn tiền và mất công nhiều, nay cháu nghĩ lại, té ra toàn là chuyện viển vông quá, bác ạ.

— Em nói cái gì lạ thế ?

— Thưa có lạ gì đâu, khóa học của cháu còn mấy năm nữa mà thầy cháu nay mai sắp về hưu nên cháu định thôi học.

— Sao lại thôi ? Thầy em có hưu, còn hưu bổng cung cấp cho em cũng đủ mấy năm học chớ. Huống em thường nói với qua rằng em phát nguyện quyết làm một người «tân» trong nữ giới kia mà sao nay lại ngã lòng sớm thế ?

— Nào có phải cháu ngã lòng đâu, chính cháu có ý làm «tân», mà nay cháu mới tìm ra con đường «tân» không cần phải học.

— Em bữa nay nói khó nghe quá ! Sao ? em nói rõ cái đường mới cho qua nghe thử nào ?

— Thì mới rồi cháu mới được cái hân hạnh đọc bài diễn văn cô Nguyễn thị Kiêm đọc ở Hà-thành nói về một tân nhân vật trong nữ giới. Theo lối «tân» đó thì có hơi dễ mà không cần phải học, học như sức cháu đây đã làm thừa được bác ạ.

— Thế nào ?

— Thì có gì đâu, làm một người gái «tân», khoảng nửa đời trước thế nào không ai biết, mà có lẽ chính người ấy cũng không cần biết, chỉ ở giữa trên không rơi xuống một cái «đùng», có cái gia đình tốt, có chồng là quan tham quan đốc, hay ông kỳ ông trợ gì đó, làm việc có lương bổng, có 3 đứa con, có vú có boy ; nhà có căn phòng khách rộng, có chỗ tập thể thao, có phòng tắm, giường nằm có mùng có nệm hẳn hòi, đồ mặc theo mốt, đủ đồ trang điểm, sáng dậy có đồ điểm tâm, tiền sẵn trong rương, mỗi bữa boy đi chợ, lại dặn mua những chất ngon vật bổ cho thích miệng chồng con. Ăn, ngủ theo giờ, rồi đọc báo xem sách, rồi đi dự hội nầy, dự hội khác, đảm đương vô số công việc ! Công việc của nhà nữ lưu tân nhân vật về nửa lịch sử đoạn sau đó, nó vẻ vang làm sao !

Vì thế nên cháu muốn học tắt nhà tân nữ đó một cái cho khỏe, không muốn lại nhài trong khoảng nửa đời người chưa chồng con, chưa nhà cửa, chưa có bồi vú sai khiến, thiếu cả tiền cần dùng mà cần phải đi lọc lõi thôi mất công.

— Ấy, em nói hay chưa! Vậy thì em làm thế nào mà ngồi rảnh, mà coi báo xem sách? ai lựa chồng cho, em mà chắc gì em có đức chồng có tiền, có cái gia đình đẹp kia? Cứ như lời em thì làm cho được chữ «tân» kia là phải con một nhà giàu, lại lấy chồng nơi nhà sang mới được. Nhưng hiện nữ giới ta mấy ai được cái cảnh «nửa đời sau» (có 3 con) như thế? Mà có muốn nửa đời sau như thế thì nửa đời trước phải trải khó nhọc thế nào mới được chớ.

— Vậy mà cháu thấy bài ấy dạy chỉ nói cách «trên trời rơi xuống cái đùng» có đoạn nửa đời sau, nên cháu ham đi tắt cho mau.

— Ừ, thiệt thế, «ma-đăng phụ nữ» đi tắt như thế, bèn gì họ nói giải phóng bình quyền luôn mà không hề thấy lo bề tự lập cho khỏi ỷ lại thì phải, vì họ thấy ngọn mà không thấy gốc.

Hà-vị-Tân

MUỐN TỐT MÀ RẺ TIỀN

thì chỉ có

BRILLANTINE JAUNE

VÂN-HÒA

Mỗi lọ : 0$20

Bán sỉ bán lẻ tại :

Vân-Hòa

29 Rue Gia-long — HUE

BRILLANTINE XANH présentation de luxe) vẫn bán 0$40

BÀN TAY CỨU NGƯỜI

Thuốc hiệu BÀN TAY ở LỢI SANH ĐƯỜNG rất hiệu nghiệm !

Thuốc PO-BÀN TAY trị ho gió, ho cảm rất hay.

Trị KHÁI HOÀNG : chữa bịnh ho lâu năm cũng đều tánh cả.

Trị LỢI HOÀNG : bịnh kiết lâu năm dùng cũng khỏi.

KIM THAN HOÀNG : thuốc bổ rất quí cho đàn bà.

Còn nhiều món thuốc khác rất có tánh, nên bà con hãy có bịnh, hãy mua dùng thử, sẽ thấy lời quảng cáo đúng, người không nói dối.

Cần thêm nhiều Đại-lý... Anh-hàng rất hậu. Mandat xin gởi cho

M. NGÔ-THIỆP

Dược-sư LỢI SANH-ĐƯỜNG

THƯ-QUÁN

VIỆC TRONG NƯỚC

Thuế xe tay cho nạp tháng một

HUẾ. — Chủ xe tay ở thành phố Huế mấy năm trước, làm ăn thư thái : 1 cái xe cho thuê một ngày 0$10, 1 tháng 30 ngày, coolie trả không thiếu 1 đồng xu. Từ năm ngoái đến nay, vì làm ăn khó khăn, thuê xe xuống 1 ngày 0$35, mà số ấy coolie chỉ trả được 0$27 hay 0$30, để đóng 1 cái xe cho thuê 1 tháng không đến 9$. Các chủ xe không lấy chi nạp cho đủ các món thuế : thuế patente, thuế đồng niên (surtaxe annuelle) và thuế qui (surtaxe trimestrielle). Vì vậy nên các chủ tiệm đưa đơn kêu nài nhiều phen, nhưng không có hiệu quả gì.

Tháng Septembre mới rồi, các chủ xe không đủ bạc nạp thuế qui thứ tư (4e trimestre), mời đưa đơn lên tòa Khâm, tòa Đốc lý và sở Cò xin ba đều :

1 / Nạp thuế từng tháng một ; 2 / ba tháng kiểm xe một lần ; 3 / Giảm bớt thuế xe.

Lời kêu ấy đã thấu tai, nên gần đây các chủ xe đã được quan trên cho phép nạp thuế từng tháng một. Thế là 3 đều trên đã được một đều. Các chủ tiệm xe rất lấy làm mừng, nhưng còn đương ước ao quan Khâm và quan Đốc lý mở lượng khoan hồng, chuẩn y hai đều kia.

Biết chuyện

Nhân một việc hoang thai mà nhân dân bất tín nhiệm lý trưởng

NGHỆ-AN. — Ở làng Xuân nguyên huyện Yên thành, thị Thời góa chồng đã 4, 5 năm, đi làm coolie, có dáng dìu với ai mà có chửa. Lý trưởng là Thái-Uyên bắt thị đến nhà tra hỏi. Ư, đàn bà góa chồng mà chửa hoang thì lý trưởng hỏi là phải. Nhưng lạ một đều là khai thế nào, lý trưởng cũng không chịu, đánh đập nó bảo xưng cho tên Nghiêu trong làng là người trước đã dùng đơn kiện y về khoảng dự cử lý trưởng.

Đập đánh thị kia đến trụy thai rồi làm tờ đem ra đình mời làng nhóm xin đòi tên Nghiêu đến trị tội. Làng nói thân nhân thị kia không tố cáo, làng không dự xử ; nhưng lý trưởng cứ bắt tên Nghiêu đập đánh rất tàn nhẫn. Nghiêu đã có đơn kiện.

Lý trưởng Thái-Uyên sở dĩ hoành hành và hiếp hiếm là vì cớ nầy :

Nguyên lý trưởng trước, Ngô lập, thu thuế tiêu mất 319$, quan bắt dân phần bồi và cách chức lý trưởng của Ngô-lập, sức bảo cử người khác.

Lúc bảo cử, quan sức chọn người không can án khoản gì mới được dự cử. Làng chọn 3 người, Thái-Uyên là người can nhiều khoản án, làng không cử nó. Vậy mà nó chạy vạy thân thế được đứng dự cử, lại vận động thăng phiến (Tháng ba năm nay). Dân làng đã có đơn kêu kiện, vì tên ấy can án và nhiều nợ, nếu làm lý trưởng mà thiếu thuế thì dân không chịu phần bồi như trước. Đơn đáo kêu như thế mà quan trên không xét, nên Thái Uyên mới được nước mà thi ngọn trả thù và hãm dọa nhiều việc.

Vụ nầy mong quan trên xét.

8 người hương dịch làng đồng ký tên và ép chỉ

Chuyện ông dân biểu thiếu nợ

NGHỆ-AN. — Tiếng-dân số 729 ra ngày 26-9-34, có đăng tin ông dân biểu Hoàng-huy-Giao bị giam lại huyện Thanh-chương, vì lúc ông còn làm chánh tổng có tiêu mất mấy trăm bạc thuế và học phí v. v.

Nay ông Hoàng huy-Giao vào nhóm hộ đồng Dân viện, chính ông ghé lại Bản báo thuật rõ đầu đuôi câu chuyện rằng, số nợ ấy là dân thiếu chớ không phải ông tiêu, nên quan huyện có mời ông cùng một người phó tổng tới huyện, kê khai những danh sách người thiếu nợ kia trong mấy ngày, chớ không phải bị giam, câu chuyện có thể...

Bản báo lấy công tâm đăng thêm cho đúng với sự thực.

T. D.

Vì một con đường mà kêu đã khắp nơi

QUẢNG-TRỊ. — Ở làng Tân phổ, tổng An dôn, phủ Triệu-phong, có một con đường làng đắp rộng rãi như đường tổng lộ, người đi buôn bán và người làng đi tranh cải ruộng nương qua lại rất đông, đường ấy có 2 cái cầu và 2 bên đường có nhà vườn hoa lợi nên không cho trâu bò đi.

Năm nay, làng Phú Cang và làng Phước Mỹ lân cận đó, muốn cho trâu bò đi đường ấy, phát đơn kiện nói đường ấy thuở nay trâu bò 2 làng cùng đi. Quan trên xét xử thế nào, thuận theo lời hai làng kia, cho trâu bò đi mà buộc làng Tân-phổ phải phá đường chặt cây mở đường đi mới. Làng Tân phổ ức quá nên đã có đơn Tỉnh-Tòa và Bộ.

Việc đều nhỏ mà ở trong có chỗ ức tình nên dân khổ, quan trên cần phải xét lại chớ !

Kh.

Dành quyền trữ hoa lợi

QUẢNG-NGÃI — Tân Dương-Hòa ở làng Ân lộc, tổng Tịnh thương, phủ Sơn Tịnh, quản lý Ngân hàng chi điểm, năm Bảo-đại thứ 8, có đem một sở ruộng bốn đám tại địa bộ làng ấy bán lại thực cho tên Lâm Thức làng Toàn Mỹ, có lý trưởng ký chứng, và tên Thức đã canh trung mấy năm nay. Ruộng ấy bán thực, nên khế cựu còn tại tên Hòa. Hòa lại đem khế chấp trái cho nhà Vệ nông ngân hàng đặng vay bạc. Nợ ấy trả không nổi, nếu Hòa đã thả việc gian dối ấy tại quan phủ Sơn tịnh. Quan có sức Lâm Thức khai sở ruộng ấy mua tại năm nào, Thức đã kê khai và có sao nạp văn khế tại phủ xin xét, nhưng chưa thấy quan xử ra sao.

Ngày 22 tháng 8 ta (30 9 34) Thức gật tên sở ruộng ấy, thì hương lý làng Ân-lộc ra đánh quyền trữ hoa lợi, họ nói có trái quan sức quyền trữ hoa lợi các ruộng đất mà tên Hòa hiện đương canh trung nhưng Thức không nghe.

Quan sức trữ hoa lợi của ruộng đất tên Hòa đương canh trung, chớ có sức trữ hoa lợi của ruộng đất tên Hòa đã bán kia đâu? Huống khế bán ấy lý trưởng có nhận kia mà !

Ân-dương

Cái khổ lúa rẻ

Ăn lại, ở trên đồng đồng gần một năm trời cực khổ, trông đến mùa màng gặt một, số hột lúa đặng sắm sanh mảnh quần tấm áo, cái nón cái lơi, chống chỏi với mùa mưa lạnh ; và mua muối mắm chấm mút qua ngày. Thế mà lúa gạo mùa nầy rẻ vô cùng : giá bán ở nhà còn được sáu tiền một sang, chở đem gạo đến chợ, thì mỗi sang thóc (10 lon sữa bò) bán được bốn tiền thôi ! Mà thứ gạo trắng kia, chớ gạo hút thì không ai thèm. Nhưng thế nào cũng phải bán mà mua mắm mua dầu chớ chẳng lẽ ở thăm ăn lại được. Trái lại, giá dầu hỏa lại mỗi ngày mỗi cao, khi tháng 5, tháng 6, giá mỗi thùng 1$20, hoặc 1$30, mà độ nầy mỗi thùng tới 2$40 hoặc 0$50.

Thế rồi hết mùa gặt, trong nhà sạch sành sanh. Làm nhọc quanh năm mà lấy gì ăn cho no bụng ! Tình cảnh dân nghèo là vậy !

P. V.

BẮC-KỲ

Chánh phó tổng huyện Tiên-du xin đổi quan Huyện

Huyện Tiên Du, tỉnh Bắc ninh, có 8 tổng, không rõ chánh lịch quan huyện thế nào mà chánh phó tổng 6 tổng cùng ký đơn xin đổi. Họ đệ đơn lên quan đầu tỉnh, đầu cách vài bữa thì thấy quan huyện khuyên dụ lý dịch làm giấy ái mộ ngài. Các chánh phó tổng liền gửi đơn lên quan Thống sứ. Trong lúc quan huyện lấy giấy ái mộ chưa xong, thì ngày 26-9-34, có lịnh đòi các chánh tổng 8 tổng lên tòa Bắc-ninh, có quan Thanh tra chính trị hỏi xét. Quan Thanh tra hỏi riêng từng người một, thì cả 6 thầy chánh tổng giải bày nỗi nất ức của dân bấy lâu nay.

Việc nầy quan trên còn đương xét.

Người dân lai cảo

Dời trường học

QUẢNG-NGÃI. — Ở làng Thi phổ nhì, phủ Mộ đức, dư luận đang sôi nổi về vấn đề dời trường học.

Nguyên làng nầy chia ra làm 2 ấp (Phước thạnh và Lương nông), trường học vẫn cất trên một khoảnh đất thuộc về ấp Lương nông. Nay nhân số học trò đông, làng xin thêm thầy dạy, và trường bị hư nát, nên hương chức 2 ấp làm đơn xin sửa đổi, quan trên đã y nhận và cấp cho một số tiền là 120$ để chi phí. Bản dự trù làng đã thảo xong. Bữa 5 8 annam, có quan đại lý và quan phủ về khám chỗ đất trường, vì có đơn thầy giáo Trần X., kêu xin dời trường ấy về ấp Phước Thạnh, lấy cớ vì con em Phước Thạnh đi học xa.

Quan đại lý khám xong, tìm được 1 khoảnh đất thuộc về ấp Phước Thạnh, nương các phụ huynh và hương chức ấp Lương nông nhất định không chịu, làm đơn kêu tỉnh tòa. Thấy công việc lôi thôi, hôm 20-8 annam lại thấy quan Tuần vũ và quan phủ về khám một lần nữa, rốt cuộc chưa thấy kết quả ra sao.

Nay chúng tôi góp ý kiến của đám bình dân trong 2 ấp, chỉ tóm tắt trong 3 đều để thấy sự dời trường là bất tiện :

1·) Ấp Lương nông và các làng lân cận như Phú vang, Phú Mỹ không có hương trường.

2·) Ấp Phước Thạnh có trường Thi phổ nhứt kề bên bờ, con em đi đến đấy học còn gần hơn trường Thi phổ nhì gấp đôi.

3·) Mấy năm nay số học trò ở ấp Lương nông và mấy làng dưới học cũng đông, có đến 38, 40 trò.

Sự thiệt như thế, mà các người ấp Phước Thạnh cứ mang óc hẹp hòi lại làm đơn kêu nhằm, chẳng nghĩ đến sự ích chung, lạ thật !

Ngô-Hương

Tin làng báo

Bản báo đã tiếp được số 4 tạp chí «LECTURES» của nhà in Qui-nhơn. Tạp chí nầy ra hằng tháng; giá mỗi năm 3$.

Vậy có lời giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

THƠ TÍN

Cùng ông Phạm-ngọc Tam Vinh

Có được bài ông chất vấn mấy đều về 1 bài đăng ở một tờ báo ở ngoài Bắc.....

Bài nầy ông cứ trực tiếp gởi ngay ra nhà báo ấy là hợp lẽ hơn.

Cùng người dân làng Cẩm y đông (Tiên phước)

Được bài ông nói mấy ông làng cùng tế góp tiền mà không nói rõ tên những người bày ra việc ấy, nên không đăng được.

Ông Huỳnh diên Qui Dijring

Ông cho biết địa chỉ rõ ràng của ông, bản báo sẽ có thơ riêng trả lời những điều ông hỏi.

T. D.

CHỦ MỚI

NHÀ HÀNG LA-GA

HUẾ

(Hôtel de la Gare)

Mới chỉnh đốn lại

Phòng ngủ thực rộng, đẹp và sạch sẽ, giá rất hạ.

Đồ các món ăn tây, nam tuyệt ngon và tuyệt khéo !

Cơm tây mỗi bữa 1$20 (không rượu).

Cả ăn (cơm ta) và ngủ, mỗi ngày

Hạng nhứt 1 người 3$00, 2 ng. thì 5$00

» nhì » » 1.50 » » » 2.50

» ba » » 1.00.

Nhiều người và ăn ở lâu, xin thương lượng riêng.

Madame Mộng-Nhi

MỘT HÔM KIA...

Trong dịp phái bộ P. N. T. V. Saigon ra Huế, sau khi đi xem các sở nấu dầu của hiệu KHUYNH DIỆP, ông Nguyễn-đức-Nhuận nói rằng : «Tôi không ngờ, không ngờ rằng hiệu KHUYNH-DIỆP có sở nấu dầu thật, mà cũng không ngờ cơ sở của KHUYNH-DIỆP vững vàng chắc chắn như vậy, tôi cứ tưởng cơ sở của KHUYNH-DIỆP chỉ ở trên tờ cáo bạch như lời dối người đồn và như lối nhiều sở dầu khác...»

Ông chủ nhiệm báo P. N. T. V. không ngờ, chắc cũng còn nhiều bà con không ngờ như vậy. Đã có dối người đồn, chắc cũng có lắm người tin. Nhưng công việc sở KHUYNH-DIỆP rõ ràng, ai nấy đều có thể thấy mà không ai có thể phỉnh ai lâu dài.

Vì hiệu KHUYNH-DIỆP không bao giờ giả dối nên dầu KHUYNH-DIỆP mới được bà con tin dùng một cách đặc biệt như vậy. Xin nhắc lại bà con rõ : chỉ có hiệu KHUYNH-DIỆP là tự nấu dầu ra và chỉ có hiệu KHUYNH-DIỆP là có sở nấu dầu.

Các sở nấu dầu KHUYNH-DIỆP :

Phương-Xuân (Quảng-bình) hiện dùng 40 người làm công

Sa Lung (Quảng-trị) hiện dùng 100 người làm công

An-Nông (Thừa-thiên) hiện dùng 40 người làm công

Thuốc Điêu Đại-Nam hiệu con Rồng-Đỏ

Thuốc ĐẠI-NAM chế với thuốc lá chọn nơi các sở trồng thuốc tốt của nước Nam, là một thứ thuốc mùi rất ngon và hút không khô cổ.

Nguyên chất của thuốc, không phải như trong mấy thứ thuốc khác người ta thế vào bằng mấy chất hóa học, rất thơm.

Khắp cả Nam-Kỳ toàn dùng thuốc Đại-Nam vì lẽ ấy.

Người Annam ta nên dùng thuốc Đại-Nam giá rẻ mà lại có thể làm tiết kiệm dựa trong khi dùng thuốc ấy. (cứ 10 cái bao không thuốc Đại-Nam thì đem đến mấy hiệu bán thuốc Đại-Nam đổi được 1 bao thuốc Đại-Nam 20 điếu)

Đại lý tại TRUNG KỲ :

Vinh-An Tourane, Hon-Loi Quinhơn

Ai bị cảm phong, cảm hàn mà đau bụng

bất quận đau, đi tả, nôn mửa, có khi đến bất tỉnh nhân sự, nên mau mau dùng

DẦU CHÚ' THỌ

trong uống, ngoài thoa, khỏi ngay lập tức

VE 0$50 - 0$30 - 0$20

Có bán khắp nơi

Tổng-đại-lý ở Thanh-Hóa :

MAISON THANH - TRƯỜNG

88 GRAND' RUE 88

https://tieulun.hopto.org

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học (Lycées) ở **Khắp Đông-Dương**

Năm 1934

Những Phương Thuốc Gia Truyền Rất Linh Nghiệm Của Tàu và Của Ta :

Thuốc Bổ Phổi số 1 : Thánh-Dược chuyên trị đau phổi, ho kinh niên, đau ngực rất thần diệu. Giá 6$00 một hạo 60 gói.

Thuốc Đau Bụng số 2 : Chuyên trị đau dạ dày, đau bụng kinh niên, phong tích, Giá 5$00 một hạo 20 gói.

Thuốc Di Mộng Tinh số 3 : Mộng di tinh, mộng tinh,... chỉ uống 1 hạo là khỏi ngay. Giá 6$00 một hạo 6 gói.

Thuốc Lậu số 4 : Lậu mới, lậu kinh niên, uống thuốc này cực kỳ mau khỏi mà về sau làm con nhiều cháu. Giá 9$00 1 hạo 90 gói.

Thuốc Tim La số 5 : Uống tiên dược này, cực mau khỏi rứt căn tiệt nọc. Giá 8$00 1 hạo 90 gói

Thuốc Bạch Đái số 6 Thánh dược trị bạch đái, kinh nguyệt không đều, muộn con, hữu sinh vô dưỡng Giá 10$00 1 hạo.

Thuốc Ho Lao số 7 : Thánh thuốc ho lao, ho kinh niên, thổ huyết, lao phổi, đau ngực hay là trong khi huyết có trùng lao Đã nhiều ông Kỳ, ông Phán, bà Tham, dùng thuốc này mà mau khỏi bệnh. Giá 20$00 1 thùng.

Thuốc Phong Hủi số 8 : Phong hủi là một bệnh ghê gớm khó chữa, dùng thuốc này cực kỳ mau khỏi. Giá 30$00 1 thùng.

Thuốc Đau Tai số 9 : Là tai chảy máu, mủ, có mụn nhọt đau nhức, khỏi ngay, mà không cay xót Giá 6$00 một hạo.

Thuốc Hen Suyễn số 10 : Chuyên trị Hen-suyễn-ho của người lớn, trẻ con : 15$00 một thùng, thiệt là thánh thuốc, ai dùng cũng khỏi dứt căn ngay.

Thuốc Động Kinh số 11 : Giá 18$00 1 thùng, uống thuốc này, thế nào cũng khỏi, 100 người không sai 1.

Thuốc Phụ nữ số 12 : 12$00 một thùng, chuyên trị các bệnh ho, sốt, đau mình, buồn mỏi tay chân, xanh xao, vàng bủng, kinh bế, kinh không đều vân vân... của đàn bà con gái sau khi sinh đẻ... Cực hay, vạn người khỏi cả vạn...

Mười hai phương thánh dược, linh nghiệm thần diệu vô cùng. Nếu bệnh để lâu, nên nhọc mệt gầy còm thì nên uống thêm Tiên-Tửu « xin coi cáo bạch kỳ sau », vừa mau khỏi bệnh, vừa chóng khỏe mạnh béo mập. Các ngài nên vì tình đồng loại, cứu bệnh như cứu hỏa, mà mách bệnh nhân gửi ngay thơ về :

ĐẠI-BẢO-ĐƯỜNG 22 rue des Médicaments à HANOI

Mua những phương thánh dược đó mà dùng, để mau khỏi bệnh, thì còn ơn đức nào to bằng nữa. Gửi thuốc theo lối giao ngân lĩnh hóa cũng được.

Một đoạn lịch sử quan hệ về cuộc hòa bình ở Viễn-đông

NỘI DUNG CỦA NỘI NGHỊ "HOA-THỊNH-ĐỐN"

(Tiếp theo)

9) 10 đề án của Trung quốc với nguyên tắc của Lô-đức

Sau đại hội khai mạc 4 ngày, ủy viên hội bàn về vấn đề Viễn đông và Thái bình dương mở kỳ hội thứ 1, đại biểu Trung hoa đã khởi kiến nghị 10 nguyên tắc :

1) Các nước đương tôn trọng quyền bảo toàn lãnh thổ và độc lập trên nền chánh trị của Trung quốc, Trung quốc quyết không nhường đất cho nước ngoài ! (mình không bảo toàn thì ai bảo toàn cho).

2) Trung quốc tán thành nguyên tắc khai phóng mên hệ công cơ hội quân đẳng (không tán mà được).

3) Các nước như không thông cáo trước với Trung quốc, không được đề kiết những điều ước có quan hệ đến Trung quốc (ai cấm ?)

4. Quyền lợi đặc biệt ở Trung quốc phải công đồng phát biểu, không thế thì xem là vô hiệu.

5) Những đều hạn chế trên quyền hành chánh tự do đều phế bỏ (không bỏ thì sao?)

6) Hiệu các đều chưa định kỳ hạn mà đã thi hành ở Trung quốc, phải định kỳ hạn.

7) Những vấn kiện giải thích về đặc quyền và quyền nhượng hữu, phải lấy mặt lợi với nước nhượng, cho làm chủ (không lợi thì sao ?).

8) Sau này có phát sinh cuộc phân tranh gì mà Trung quốc không tham gia, quyền lợi trung lập của Trung quốc buộc phải tôn trọng (không tôn trọng thì sao ?).

9) Đối với vấn đề quốc tế phân tranh ở Viễn đông và Thái bình dương, dùng phương pháp hòa bình mà giải quyết (không dùng phương pháp ấy thì sao ?).

10) Qui định hiến pháp về hội nghị vấn đề Viễn đông sau này (phiếm quá).

Đề án của Thi-triện-cơ đại biểu Trung hoa, tâm trong lúc vội vàng (đại biểu các nước sao không vội ?) không những lời lẻ nhiều chỗ đáng chỉ trích mà nội dung rất là vụ khoát, nhiều câu nói phiếm, không chút ích gì trong tương tế. Nên sau phát biểu ra, đại biểu các nước đều cười nghiêm. (Nay ta đọc lại cũng bực mình, huống là đại biểu các nước trong lúc đương cuộc đó). Có một tờ báo nói câu chua chát rằng.

Nghe đề án của đại biểu Trung hoa, đại biểu Nhật bản vui lòng như là thả cái gánh nặng trên vai xuống.

10 nguyên tắc của đại biểu Tàu đề khởi toàn là đều nói trắng không nên vài ngày sau, đại biểu các nước cũng đáng lời nói trống mà trả lời lại. (Rồi là chuyện đối đáp với trẻ con). Đến ngày 22, Lô-đức nước Mỹ mới đề xuất 4 nguyên tắc giao ký viên Viễn đông nghị quyết nghị án như dưới.

1) Tôn trọng chủ quyền hoàn toàn độc lập của Trung quốc cùng lãnh thổ và hành chánh.

2) Cấp cho Trung quốc cái cơ hội hoàn toàn không đều gì ngăn trở, để phát triển một cái chánh phủ có hiệu lực và vững chắc mà công nhau duy trì.

3) Đồng thời lực mà xác định một nguyên tắc, về công thương nghiệp của các nước ở đất Trung quốc theo cơ hội bình đẳng.

4) Không được lợi dụng tình hình hiện thời mà cướp mất quyền lợi đặc biệt, đến tổn hại quyền lợi của nhân dân các liên bang, và không được hành vi — bất kỳ việc gì — có phòng hại đến cuộc an ninh của các liên bang.

Án này trải qua 3 nước thông qua, trừ Trung quốc ra. Đến lần hội thứ 4, các nước mới mời Trung quốc ký tên vào (Lần nay thường gọi điều ước 9 nước, tên là điều ước ký).

Sau lại, đại biểu Tàu, y theo điều thứ 8 trong 10 nguyên tắc trước cự hạn chế trên quyền tự do hành chánh nên bài bỏ 9 đề xuất 6 vấn đề yêu cầu đại hội quyết :

1) Quan thuế tự chủ
2) Trị ngoại pháp quyền.
3) Đất thổ tô.
4) Phạm vi thế lực và quyền lợi thể độc.
5) Quân đội, cảnh sát, bưu chánh và vô tuyến điện nước ngoài ở Trung quốc.
6) Vấn đề Sơn đông cùng các điều kiện Trung-Nhật.

Sáu đều trên phân hạng thuật rõ.

(Còn nữa)

KHÁCH-QUAN thuật

HUÉ !!

Trước khi các quý khách muốn mua hàng TƠ LỤA hay LAINE, Dạ để may quần áo Tây và quần áo Ta về vụ rét sắp tới, xin nhớ đến coi hàng và so giá trước nhất, tại tiệm BOMBAY « AU - BON - MARCHÉ » là nơi bán SỈ và bán LẺ đủ các hàng TƠ LỤA và LAINE, Dạ các nước, đã nổi tiếng là một tiệm BOMBAY to nhất xứ TRUNG-KỲ và chiều khách nhất.

Vậy xin các quý khách Chớ bỏ qua

CHỦ NHÂN kính mời

Một nhà thất nghiệp 5 người được châu cấp hoàn toàn

« Tôi có được bức thư của ông giáo ở tại châu thành (Châ-thơ) ông trước kia làm giáo làng không cấp bằng. Rồi cho ông, gặp thời thế đổi xây, người không cấp bằng, bị nhà nước xa thải. Lúc còn làm giáo viên, ông có giao thiệp với tôi, và có nhờ tôi giúp ông. Đến khi thất nghiệp, ông hết sức buồn, trường phải khẩn cùng cho gia quyến của ông cả thảy là năm. Ông sống lây lất, từ buổi thất nghiệp đến nay chỉ có một nghề : ông chỉ treo trước cửa ông một tấm bản nhỏ đề TẠI ĐÂY CÓ BÁN :

Thuốc xổ hiệu Nhành-mai (độ nhớt hay) xổ đàm độc giá mỗi gói 0$15.

Thuốc Ban (Chỉ-linh-tán) trị bịnh ban, nóng lạnh cho trẻ con hay lắm giá 0$12.

Thuốc ho (Bảo-Sửu) trị ho rất thần hiệu giá mỗi gói 0$10.

Thuốc dán (Con Rắn) trị ghẻ rất tài (và các bịnh ngoài da) giá mỗi hộp 0$12.

Thuốc đại bổ (Tế-thế-hoàn) giá mỗi ve 0$50 (vân vân).

Mỗi ngày ông bán được ít lắm là 5 gói thuốc xổ, 5 gói thuốc ban, ông lời được 0$50, đủ tiền nuôi cả gia quyến. Có ngày ông bán đến hai ba chục gói, lời trên vài đồng.

Vì lòng thành thật ông viết thơ mua thêm thuốc, và cảm tạ ơn tôi, ông thuật cách sống thừa chỉ nhờ bán mấy món thuốc. Tôi đăng bài này là sự thật, tôi vì danh giá nên dấu tên ông. Vậy các nhà buôn, và qui ngài thất nghiệp, cũng nên tìm như cách của ông, mua thuốc về bán lại, được huê hồng nhiều. Xin do nơi NGUYỄN-VĂN-LƯỢNG boîte postale n° 63 SAIGON. Khắp cả Đông-Pháp có trên 300 nhà đại lý rồi. Ở Huế trừ bán nơi nhà thuốc VIÊM-ĐỆ và các chỗ bán đều KHUYNH-DIỆP.

Việc thế giới

(Tiếp theo trang 1)

Nhật - Mỹ xung đột

Đông-kinh, 3 Oct. — Nguyên soái Mitchell yêu cầu Hội đồng tiên hạng hàng không ở Hoa-thịnh-đốn đóng một đội máy bay thế nào có thể đánh phá được các thành phố của Nhật. Dư luận ở Đông kinh rất lấy làm bất mãn. Trong chính giới nói rằng Mitchell cho Nhật là đại cừu của Mỹ để lấy cớ mà giục dân chúng Hoa-kỳ tán thành một cái chương trình không quân rất to tát.

Đại sứ Nhật ở Hoa-thịnh đốn có phản đối về việc ấy với chánh phủ Mỹ, có bày tỏ rằng những lời tuyên bố của Mitchell đó không phải để làm cho hai nước được thân thiện nhau, và cho cuộc hiện luận trong kỳ Hội nghị Hải quân được dễ dàng.

Tình hình Tây ban nha

Madrid, 5 Oct. — Chỉ cách mấy giờ sau khi ông Lerroux lập thành nội các (nội các nầy xu hướng về hữu phái hơn các nội các Tây-ban-nha trước) thì có cuộc tổng bãi công. Cả thảy các tả đảng, từ các đảng tả phái tư bản đến tuyên chiến với ông Lerroux.

Báo «Socialista» đăng một bài không khác gì tử tuyên chiến, trong nói đảng xã hội không chỉ dùng những phương pháp phản đối ở nghị viện. Ngay trong đêm thứ sáu, các công đoàn đã chặn nghẹn các đường giao thông, xe gì cũng không chạy được.

Đồng thời trong thành phố chỗ nào cũng có cuộc xung đột : 200 người bị bắt, vài chục người bị thương, chỉ có 3 người chết.

Cuộc tổng bãi công ban đầu còn ở Madrid hôm thứ sáu đã lan rộng ra các thành phố các tỉnh và cả xứ Cát-tân. Đường giây thép nói bị cắt đứt. Theo tin đồn thì ở Séville và Barcelone có nhiều đám xung đột kịch liệt cũng như ở Prospéridad. Thợ bãi công đánh một đồn lính, 1 người chết.

Chiều, chính phủ tuyên bố thi hành binh luật ở tỉnh Asturie, vì ở đấy có cuộc cách mạnh thiệt tình.

Barcelone, 5 Oct. — Cuộc tổng bãi công tuyên bố hồi 4 giờ, đã thiệt hành : bao nhiêu thợ thuyền đều bãi công rác. Người đường người ta xôn xao quá ngày hội, bàn nói về tình hình ồm sồm, nhưng không có cuộc bạo động nào.

Chính phủ Cát-tân nhóm thường xuyên. Ở Cát-tân bao nhiêu thợ thuyền đều bãi công rác. Ở thành phố Sabadell, tả phái thanh niên công đoàn làm chủ.

Công hiệu thần tốc của thuốc PILULES PINK ngấm sâu vào tới các cơ-thể trong mình. Thốt nhiên được có sức khoẻ, thấy đói, tiêu hoá dễ, các cơ thể khoẻ hẳn mọi mặt. Công hiệu thần tốc ấy do bởi thuốc PILULES PINK thêm cho các cơ thể chất cầu nhất cho sự vận chuyển của các cơ thể ấy : máu có nhiều vòng màu đỏ, máu để đủ nuôi các cơ-thể. Bởi vậy công hiệu to nhất của PILULES PINK là làm cho sinh ra nhiều máu và lại cũng khiến cho các gân-tuỷ được đầm-thấm những máu tốt ấy, và làm cho các cơ quan chạy điều.

Thuốc PILULES PINK là một thứ thuốc tốt nhất để chữa những bệnh thiếu máu, phiền muộn, bệnh nhọc mệt, bệnh tới thì lớn sổ, bệnh trở về già, bệnh đau dạ-dày, nhức đầu, mỏi gân, kinh nguyệt bất điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào chế tây.

HỮU DANH HỮU THIỆT

Thuốc BÁ ĐÀ SƠN QUÂN TÁN trị bịnh đau Tỳ-Vị và Bạch đới hiệu nghiệm độ nhất. Xin qui ngài xem bức thư dưới đây thì rõ.

Tourane, le 24 Août 1934

Monsieur VÕ-VĂN-VÂN
Y-SĨ
THUDAUMOT

Thưa ông,

Tôi xin đưng ít lời đa tạ cái công ơn ông đã lao luyện bào chế ra thứ thuốc « BẠCH-ĐỚI ». Vì nhà tôi mắc phải bịnh nầy đã hai năm nay, uống quá nhiều thứ thuốc mà chẳng thấy lành, may đâu nhờ thuốc của ông ra đời, nhà tôi dùng mới có hai hộp mà đã lành bịnh ngay. Vậy tôi vội về cảm tạ cái công nái sông của ông, thiệt là BỆNH QUÍ GẶP THUỐC TIÊN, không chi may mắn bằng.

Kính chúc hiệu của ông phát đạt lâu dài.

Monsieur NGUYỄN-VĂN XÂN
C/O Cie. OPTORG
TOURANE

Dùng sữa
"LE GOSSE"

Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người : có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932-1933

Lycées, Colléges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp - hóa ở Đông - Pháp.

HIỆU GIẤY XANH : *Giá mỗi hộp* ..... 0$30

Đại - lý :

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES

HUE — TOURANE — QUINHON

con nhện bí=mật

NGUYÊN PHÁP-VĂN CỦA MARC-HENRY

(Tiếp theo)

Tôi lại thử thí nghiệm một lần nữa. Tôi cất cả hai tay vào túi quần, quyết không khi nào động đậy. Tôi thấy nàng đỡ tay, cười với tôi, rồi dơ ngón tay hăm dọa. Tôi cũng không cựa quậy. Tôi nghe như cái tay mặt của tôi muốn rút ra khỏi túi. Tôi rán đè mấy ngón tay xuống. Nhưng trái với ý muốn của tôi, tay tôi lần lần rút lần, rồi tôi đỡ cả cánh tay lên. Rồi tôi cũng đưa tay ra làm bộ hăm dọa rồi cười. Tưởng như là không phải tôi cử động ; chính là một người khác cử động, mà tôi chỉ là người bàng quang thôi. không không, tôi lầm, chính tôi cử động, mà người kia lại là bàng quan ; và chính người bàng quan kia một khi nầy muốn tìm một sự đại phát minh. Nói tóm, người ấy không phải là tôi.

Phát minh gì mà làm chi ? Tôi đây là để làm theo lòng muốn của La ly mộng, La ly mộng mà tôi vừa sợ vừa gần.

Ngày thứ sáu, 25 mars

Tôi đã cất giấy máy nói. Tôi không muốn cho trong cái giờ ly kỳ kia, ông cầm còn kêu nói lôi thôi.

Trời ơi ! vì sao tôi đã viết như vậy ? Không một chữ nào là hợp với sự thực cả. Tưởng như có người cầm tay tôi bắt viết.

Tôi muốn viết những chuyện xảy ra. Tôi cần phải có đủ can đảm. Tôi đau khổ. Nhưng tôi muốn một lần cuối cùng, tôi muốn làm như ý tôi muốn.

Tôi đã cất giấy máy nói — trời ơi ! — vì tôi không thể làm thế nào khác được !

Sớm mai nay, chúng tôi cũng ở cửa sổ, chơi như mọi bữa. Từ ngày hôm qua, trò chơi của chúng tôi đã đổi khác. Nàng làm một dấu hiệu gì đó. Tôi rán vươn cao đặng không làm theo nàng, nhưng sau cùng khi nào tôi cũng phải chịu thua mà vẫn theo nàng. Cảm giác rằng phải chịu thua, và phải hoàn toàn để cho nàng sai sử, cái cảm giác ấy làm cho tôi được khoan khoái vô cùng.

Chúng tôi chơi. Bỗng chốc nàng lui vô trong phòng. Tôi không trông thấy nàng nữa. Nhưng nàng lại đi ra, hai tay cầm một cái máy nói đồng hệt như cái máy nói của tôi. Nàng để trên cửa sổ, lấy dao cắt cả giấy rồi đem trở vào trong phòng.

Tôi phải chống cự trong mười lăm phút. Mối kinh sợ của tôi càng lớn, nhưng sau cùng không thể chống chối lại nữa, tôi phải lấy cái máy nói của tôi, cắt giấy rồi đem để vào chỗ cũ.

Sự đã xảy qua là vậy đó.

Tôi ngồi trước bàn, uống nước trà. Người bồi phòng đem đồ đến. Đồng hồ tôi đứng, tôi hỏi mấy giờ, thì người bồi nói 5 giờ 15 phút.

Tôi biết rằng nếu tôi ngó qua bên kia con đường, hễ La ly mộng làm chi thì tôi sẽ phải làm y theo.

Nhưng tôi cũng phải đứng dậy. Nàng ở đường kia, nàng cười. Ước chi tôi có thể quay mặt lại đừng ngó tới nàng ! Nàng vẫn mê, lấy cái giấy treo. Giấy nầy cũng đỏ như màu cửa. Nàng cột cái giấy vào móc cửa.

Rồi nàng ngồi cười.

Không, tôi không phải chỉ lo ngại mà thôi. Bây giờ tôi đồ ra sợ một cách tột bực, một cách điên dại, nhưng cái sợ đó lại làm cho tôi sướng !...

Tôi có thể chạy đến cửa sổ, làm ngay những điều nàng muốn. Nhưng tôi chờ, tôi chống cự. Tôi nghe nàng thúc dục mỗi phút càng mạnh thêm.

. . . . . .

Bây giờ tôi đã ngồi xuống lại. Tôi đã chạy đến cửa sổ, đã lấy sợi giấy, làm cái vòng, rồi treo lên móc cửa...

Bây giờ tôi không muốn ngó nữa. Tôi muốn chăm ngó mảnh giấy tôi đương viết đây, nhứt định không chịu ngước mắt lên. Vì tôi biết nếu tôi mà còn ngó nàng ở cái giờ thứ sáu buổi chiều ngày thứ sáu, thì nàng sẽ bảo tôi làm việc gì. Mà hễ là tôi ngó đến nàng, là tức nhiên phải làm y như ý muốn của nàng, phải...

Không, tôi không muốn ngó nàng...

Tôi cười lớn ; hay nói cho đúng, tôi không cười mà có cái gì ở trong người tôi nó cười. Tôi biết tại sao, là tại cái không muốn...»

Tôi không muốn, nhưng tôi biết rằng tôi không thể làm khác được. Sự đau khổ nầy lại là cái thứ lớn nhất. Tôi viết mau, thật mau, cho đặng ngồi đây cho lâu hơn, đặng hưởng cái đau đớn của ái tình tôi...

Mối lo sợ vẫn còn ! Tôi biết rằng tôi sẽ ngó nàng, sẽ đứng dậy đi lại thất cổ. Không phải tôi sợ đến ấy đâu ! Đến ấy nó thú vị dịu dàng làm sao !

Cái sự tôi sợ, là sự sẽ đến sau. Tôi không biết sự gì sẽ đến cho tôi. Nhưng tôi biết cái thứ chịu đau đớn của tôi nó to lớn quá, chắc sẽ có chuyện gì ghê gớm sẽ đến sau.

Tôi không muốn nghĩ đến nữa...

Tôi viết cần đâu, viết cho mau để khỏi nghĩ đến.

Nầy tôi viết tên tôi Lư cơ mộng. Lư cơ mộng, Lư cơ....Lư cơ mộng. — Trời ơi ! tôi không viết được nữa — Lư cơ mộng — Bây giờ tôi phải ngó nàng — Lư cơ mộng — Tôi phải... tôi phải... không, tôi không muốn ngừng — Lư cơ mộng ...Lư cơ....

. . . . . .

Viên cảm quận thứ 9, kêu điện thoại mãi mà không thấy Lư cơ mộng trả lời, bèn đi đến Tử vân khách lầu vào phòng số 7. Hồi đó là 6 giờ 4 phút chiều. Trong phòng số 7 viên Cảm thấy hình hài Lư cơ mộng treo trên cửa sổ y như ba cái thây chết treo trước.

Gương mặt Lư cơ mộng lộ vẻ sợ hãi ghê gớm. Cặp mắt mở lớn ; tròng mắt muốn lòi ra ngoài ; cặp môi nhăn riết trông rất đỗ sợ ; hai hàm răng cắn sát lại.

Ở giữa hai hàm răng một con nhện đen lớn có vòi tím, bị cắn dập.

Trên bàn thấy xấp nhựt ký của Lư cơ mộng. Viên Cảm đọc xấp nhựt ký. Ông bèn đi liền qua cái nhà trước mặt. Thì ra tầng lầu thứ nhì nhà nầy trống không, đã mấy tháng nay không có ai ở.

(Hết)

G. H. *dịch*

LỜI NGƯỜI DỊCH. — Chuyện nầy nguyên của nhà trứ thuật Đức H. H. Ewers ; Marc-Henry chép lại ra Pháp văn. Chuyện vẫn ly kỳ, nhưng xét qua thì độc giả đã thấy rằng nguyên nhân cái chết kia là do một tay người đàn bà vì một cớ gì đó mà đăng thuật thôi miên để hành động. Nhưng có con nhện đen không biết vì sao mà có liên can đến cái chết kia, thì không thấy tác giả cắt nghĩa. Một cái chánh ý tỏ cho người đọc biết là cái hồn mình mà đã bị người sai khiến, đến ca vào chỗ chết cũng không tự biết.

https://tieulun.hopto.org

Tặng không lấy tiền

MAU KÉO HẾT

Quyển sách « Cách bảo hiểm và trừ tuyệt nọc độc bịnh phong tình với bạch đái hạ » có nhiều bài thuốc thật hay tự mình trị lấy đã in xong năm chục ngàn quyển do hai nhà chuyên môn khảo cứu :

TÔNG - VĂN - VIẾT VÀ NGUYỄN - NGỌC - CHÂU

Dưới quyền chứng nhận của chánh-phủ Pháp ngày 23 Janvier 1922 chủ nhơn nhà thuốc

ÔNG - TIÊN

ANNAM DƯỢC - PHÒNG

84-86, Rue Paul Blanchy prolongée, 84-86

PHÚ - NHUẬN -:- SAIGON

Ở xa muốn xin phải chịu tiền gởi 0$05 bằng cò, ở gần xin mời đến nhà thuốc hay là các nhà Đại-lý của bổn đường lấy khỏi tiền gì hết.

Thuốc Cai - Nha - Phiên văn-minh

Được sở thí nghiệm Đông dương nhận thực thuốc nầy không có chất thuốc phiện để dùng cho người nghiện. ngày 17 Mars 1933, và duyệt lại tòa án số 48, 3 Avril 1933 Hanoi không ai được làm giả, đã biết rằng thuốcnầy công hiệu phi thường, không thuốc nào sánh kịp. Các ngài hút nặng đến dâu cũng bỏ được, khi uống thuốc nầy thời bỏ hút ngay và trong người rất khỏe ăn ngủ, đi làm như thường, khi mua thuốc, các ngài đòi cho được tờ giấy chứng nhận của quan thầy thuốc mới là thực hiệu, nếu không bỏ được thời giả lại tiền, thuốc có năm hạng, nặng nhẹ khác nhau, khi mua xin kể ăn nhiều hay ít, bản hiệu có thầy xem mạch chữa đủ các bịnh người lớn trẻ con, dù mới đã lâu, cũng đều khỏi cả. Các ngài dùng thuốc chi, xin viết thơ kể bịnh, bản hiệu gởi thuốc tới ngay, có bán sâm nhung cao quế thứ nào cũng có, các ngài hỏi đến chỉ xin gởi cho cái timbre 0$05.

« VĂN-MINH GIỚI YÊN-HOÀN », hạng nhất 5$00, hạng nhì 3$00, hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 một chai. Ngài nào muốn cho người thêm sức khỏe khi bỏ hút dùng thêm thuốc bổ 2$00 mộ hộp, đề bì cho chủ nhân M. TRẦN-ĐẮC-SỞ, phố xe điện, số 73 HANOI.

Đại lý độc quyền M. Lê nam Hưng, rue Gia long à Phan thiết — Annam, Phạm văn Bằng à Phanrang Annam, Vĩnh hiệp Phát à Long-xuyên, Lê văn Nhơn 27 rue Marché Thị Nghè à Saigon, Huỳnh Tri n° 15 rue Chier à Pnompenh, Trần Tư tácheron à Thakhek, Nguyễn văn Đăng à Pakse Laos.

CỐ CÔNG ĐỒNG KHÁCH

Ai đã dùng đến thuốc bắc của bản hiệu mới biết là công phu tinh xảo, vì bản hiệu có những người bào chế rất tinh, lựa thuốc rất giỏi, buôn thuốc rất rành, nên các nhà mua bán lâu nay đã công nhận là một hiệu thuốc bắc có giá trị, thuốc đã tốt, giá lại hạ, chỉ có hiệu :

Đông - Lợi - Hưng

ở đường Musée TOURANE

? ? ✚ ? ?

Muốn cho :

Kinh nguyệt điều hòa, bổ huyết an thai, diệt trừ sản hậu, nên dùng :

Phụ Nữ Thánh Dược

Trừ các chứng bệnh đau bụng, nên dùng : **Phúc Thông Tán**

Trừ các chứng bệnh cảm mạo bốn mùa : **Phong Hàn Bách Chứng**

Nhọt mọi gân cốt, té bị thương tích, đàn bà sẩm cở, nên dùng :

Rượu xoa bóp Tử-Thiện-Đường

Toàn là môn thuốc bí truyền của nhà thuốc TỬ-THIỆN-ĐƯỜNG

Bán buôn, do nơi M. NGUYỄN-VĂN-THÁI

TỬ - THIỆN - ĐƯỜNG

N° 8 Boulevard de la République N° 8 FAIFOO

Tam tinh hải cẩu bổ thận hoàn

[illegible]

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC-PHÒNG

THUDAUMOT (Nam-kỳ)

Đại lý : *Phanthiết* Bazar Minh Nguyệt. *Phanri* Trương trọng Hy, *Saigon* Nguyễn-Khiêm *Quinhon* Hồ-viết-Bo, *Nhatrang* Tạ-kim-Hoa *Arpic*, *Faifo* Trần-Mỹ-Hoa, *Tourane* Nguyễn-hữu-Phổ, *Place Hôpital Indigène Tourane*, *Gialong* Dược-Phòng, *Phố-lâu*, *Thanh-Hóa*. Nam-Hưng 28 Rue Sarrout *Vinh*.

Thiên hạ đồn

không sai !

QUINHON có một tiệm may **TÂN-LẬP** Tailleur moderne Tissu nhiều màu, vải nhiều thứ rất đẹp, dùng đủ bốn mùa, cắt khéo, may khéo, tính giá phải chăng, qui ông, qui thầy, thường may tại đó.

THUỐC LẬU ĐỨC-THỌ

Là một môn thuốc ngoại khoa gia truyền uống nào : không hại sinh dục, không bắt ăn đồ giết, không một kỳ một nhọc, như những thứ có bán mua ; chỉ trong ba, bốn tháng đang bỏ đã thấy hiển hiện, thấy đỡ, rồi chẳng bao lâu mạnh khỏe. Thực là một môn thuốc rất tinh nghiệm đã được nhiều anh em chị em tin dùng, xét đến người lấy người khách cũng công nhận là hay.

LẬU MỚI MẮC (état aigu : tiểu tiện rức, buốt, sót, tâm mê — có khi lẫn cả máu, nên dùng đăng « số 12 » giá 0$50 một ve.

MẮC ĐÃ LÂU (état chronique) tiểu tiện thông, tâm mê, hoặc sáng dậy mới có một tý (goutte militaire) nước tiểu thì tâm vẫn nên dùng đăng « số 13 » giá 0$60 một ve. Còn **TIM LA** thì có ba thứ « số 3, 4, 5 » thứ nào cũng 0$50 một ve chữa đủ ba thời kỳ, bất luận là cũ đinh, thiên phác, mào gà hoa khế, dùng thuốc bản hiệu cũng chẳng bao lâu mà hết nọc. Thuốc nầy uống vào cũng không hại sinh dục, không bốc lên răng, không phải kiêng nước, như những thứ có thầy ngăn khinh phần.

ĐỨC-THỌ-ĐƯỜNG

241 Route de Hue 241 (24 gian) **HANOI**

Là một nhà chuyên môn về khoa bệnh tinh, có nhận chữa khoán khỏi mới lấy tiền và gởi thuốc đi các nơi theo lối tính bán giao ngân.

FAIRE LA MARQUE ET LA SIGNATURE

PHÒNG-TÍCH « CON CHIM »

THẦN-DƯỢC

VŨ-ĐÌNH-TẤN

Đờn ông, Đờn bà sức yếu, khi cơm no, rượu say, vội ham tính dục hoặc ăn no đi ngủ, ăn no đi tắm ngay nên thọ bịnh gọi là PHÒNG-TÍCH, không phải là Đau Dạ Dầy.

Đầy hơi, ợ hơi, ợ chua, tức ngực, chán cơm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng vỗ bình bịch, thỉnh thoảng sôi bụng, đau bụng, đau nhói sau lưng, chân tay mỏi, mặt bị lâu năm sắc mặt vàng, da bụng giầy.

Chỉ một liều thấy giả chịu hoặc khỏi ngay, không hề công phạt : 0$40.

ÂN TỨ KIM-TIỀN 1926

VŨ-ĐÌNH-TẤN

178 bis, Lach-Tray — HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-Kỳ :

Hue, 49 Gia-long ; Dalat Nguyễn-Khiêm ; Nhatrang Mộng-Lương Thư-Quán ; Phanthiết Lê-Nam-Hưng ; Quảng-ngãi Chế-Hoàng ; Quinhon Đông-Lập ; Soctrang Nguyễn-văn-Mạnh : Tourane Lý xuân-Hòa ; Vinh 59 phố Gare.

Các Tỉnh khắp bốn kỳ có đại lý

THẾ NÀO CUNG KHỎI !

• Đau mình mẩy, nhức gân cốt, khó tiêu, đau lưng, đau lương thân, bàng quang hay đa giấy, đầy bụng, nhức đầu, chóng mặt, bệnh đau ngoài da (lở, ngứa, nhọt, vân vân), những bệnh nầy chỉ vì máu độc sinh ra, muốn chữa khỏi thì phải trị các chất độc ở trong máu bằng thuốc **Tisane des Chartreux de Durbon.**

Thuốc nầy trích lục các cây núi Alpes làm ra, sự kiến hiệu đã thử nhiều lần, uống thuốc đó máu lại được tốt như trước, hơn trước, sẽ được chóng khỏi như trăm ngàn người khác, mỗi ngày nhà chế thuốc J. BERTHIER ở Grenoble nhận được rất nhiều thơ cám ơn. Hiệu J. Berthier làm thuốc đó vì có đạo sĩ Geraldus truyền lại cho cách chế. Các người nên đến chùng tôi, làm cho số người thuốc đó cứu khỏi càng ngày càng đông ra.

Thuốc Tisane des Chartreux de Durbon chỉ bán từng lọ giờ lên, ở các hiệu bào chế.

Hãy chú ý tên chính thơ đó : Laboratoires J. BERTHIER, à Grenoble

TISANE DES CHARTREUX DE DURBON

Trong nhà trong cửa

ai ai

cũng phải có sáng

THUỐC HƯỜN

PASTILLES

VALDA

Đặng Khi, có con nít đi học, Khi có ông già bà cả ra vô, Cùng số người phải đi ra, tới sở làm,

THÌ DEM THEO TRONG MÌNH

hoặc ngậm cho thơng cổ thơng hơi Khỏi bịnh,

hoặc ngậm mà trừ bịnh, như Ki sổ mũi, đau cổ, mệt thở, ho đàm, tức ngực, rán, vân.

MÀ NHỨT LÀ PHẢI NHỚ

dùng lấy một thứ

THUỐC HƯỜN

PASTILLES

VALDA

mà thôi

bao đựng trong hộp coi trên nhãn phải có hiệu chữ

- VALDA -

MỚI THIỆT PHẢI

THẦN HỘ PHỔI

MỚI PHÁT-MINH

Chuyên trị các bệnh phổi, đau phổi, ho phổi, đau ngực, tức ngực, ho đờm, ho khan, ho ra huyết, ho lâu thành lao, mất tiếng, ngứa cổ, đau cổ, nóng trong cổ, suyễn thở v. v.

Có nhiều giấy của các thầy thuốc chứng nhận là một món thuốc trị bệnh phổi rất hay.

Giá mỗi tá 10$00 — mỗi lọ 1$00

Thơ và mandat gởi cho :

M. NGUYỄN - XUÂN - DƯƠNG

Viện thuốc LẠC-LONG

Số 1 Hàng Ngang (Cantonnais)

HANOI

Nên nhớ bệnh ho

Xin quý ông Bà hễ thấy người lớn, trẻ con bị các bệnh ho, như là Ho Cảm, Ho Gió, Ho đau Ngực, đau Phổi, Ho lâu, Ho ra máu, Ho rỉ từng cơn một, Ho hậu sản, v. v. nói tóm lại bất kỳ bệnh Ho gì, người lớn, trẻ con nặng thế nào dùng thuốc nầy đều man khỏi. Thực vậy, bản hiệu không cần nói các lẽ khó tin cho độc giả.

Khi mua phải nhận hiệu

HOÀNG-VĂN-ÁP

47 Phố Ninh xá **BẮC-NINH**

Bắc-Kỳ thì mới hay.

Thuốc người lớn o$7o 1 lọ, trẻ con o$3o 1 lọ, khi mua kê lại rõ bệnh.

DAM LAM CAM BOAN

Khư tim la, cốt khí, sang độc, đương mai, đau lậu, qui ngài đừng ham dùng thuốc rẻ tiền mau mạnh mà lại hại cả đời về sau. Những thuốc ấy có chất độc, uống không dám nhai, nếu lỡ nhai thì sưng răng, sưng nướu, còn nước vào bao tử rồi thì ọi mửa, công phạt bịnh nhơn đã đa, rồi thì mạnh liền, nhưng ít lâu trở lại, vì gốc độc còn lưu truyền trong ngũ tạng. Hễ thức khuya làm công chuyên mệt, dầu cho mạnh thế nào cũng trở lại (đó là bịnh lâu năm) hành bịnh nhơn nóng nóng lành lạnh, tay chơn ai ức mỏi đau xương, sống đau thất ngang lưng, đau rang rang nơi ngực, đường đại bón, đường tiểu có chất mủ càng làm như sợi chỉ, hoặc muốn tỏ lối ở đàn thì lỏ. Lâu ngày hại cho tánh mạng, mang khổ cho thế nhi. Đồng bào ai lỡ đau nhằm mấy chứng bịnh trên đây, mới phát hay là lâu năm, nặng nhẹ thế mấy đông thuốc

SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN

CỦA HIỆU THUỐC

ÔNG TIÊN

rồi ít ngày sẽ thấy rõ tài thuốc tiếng tôi gốc độc ra dứt tuyệt, khỏi trừ cũng, không hại sinh dục, không hành bịnh nhơn. Cam đoan trăm ngàn người không sai một. Mỗi hộp 1$50, uống 5 ngày.

Có bán tổ các nơi đại-lý nhà thuốc đàng-hoàng ở ao phố tỉnh bán giao ngân đó ;

Nhà thuốc ÔNG TIÊN

Annam Dược phòng

84 rue P. Blanchy prolongée

PHUNHUAN Saigon

Hội - Vạn - Quốc Tiết - Kiệm

Hội tư dưới quyền kiểm-duyệt của nhà nước về cách tính toán để góp tiền cho thành vốn ở bên Pháp, bên Algérie và dưới quyền kiểm soát của phủ Toàn-Quyền Đông Pháp.

Vốn của hội đã đóng đủ cả rồi là :

1.000 000 lượng bạc Thượng Hải và 8000.000 quan tiền Pháp

Xổ số hồi vốn cho phiếu Tiết kiệm ngày 28 Septembre 1934

CHỦ TỌA : Ông BRANDELA, Tổng lý nhà Đông dương Ngân hàng ở tại Saigon

DỰ KIẾN : Các ông Phạm Quang Tâm, Nguyễn văn Thinh công quan Thanh tra dương quyền kiểm soát của các hội tư bản.

Phiếu số		
	Cách thức số 2 — Bộ số 661 đã xổ trúng	
661	Ông ETIENNE GIRARD, 34 đường Harmand ở Haiphong	1.000$00
7797	Ông PEANCHEA ở Kratie	1 000 00
3783	Ông TRUONG CHI ở Faifoo	500.00
1347	Ông TRAN VAN THO ở Giadinh	500 00
5420	Ông NGUYEN DUY AN ở Sadec	250 00
15643	Ông NGUYEN VAN LANG ở Soctrang	250.00
	Cách thức số 3 — Bộ số 1558 đã xổ trúng	
732	Ông DOAN VAN SANG ở Travinh	250.00
	Xổ số chia tiền lời cho phiếu số 3 - Số tiền chia 427$50	
189	Ông NGUYEN VAN ROY à Cholon	53,44
217	Ông LUONG VAN HAO, 32 đường hàng Gia Hanoi	53.44
235	Ông DANG DINH CHAN, chez Maison Lepicque Haiphong	53.44
240	Ông DINH XUAN ở Vinh	53 44
273	Ông HUYNH TAI ở Xuanloc	53.44
293	Ông DO VAN THAO, 63 đường hàng Than Hanoi	53.44
300	PHIEU VO DANH ở Saigon	53.44
312	Ông PHAM VAN LIEU ở Saigon	53.44
	Xổ số hoàn vốn gấp bội cho hạng phiếu số 5	
14213A	Ông HUYNH VAN HOC ở Caitauthuong	1 000,00
	Xổ số hoàn nguyên vốn hạng phiếu số - bộ số 1292	
8021	Ông GEORGES VIDAL ở Tourane	1.000.00
5961A	Ông LAM DAO ở Soctrang	500.00
3712A	Ông LE DUC THAI ở Phu Tu Son - Bacninh	200,00
1332A	Ông TRAN VAN LUONG ở Thudau	200.00
	Xổ số miễn góp - Bộ số 660 đã xổ trúng	
10891A	Ông LE CONG DINH à Cholon	500.00
12155A	Ông QUACH CU ở Bienhdinh	500.00
8988A	Ông LE NGOC THANH ở Giadinh	200 00
11403A	Ông DANG VAN PHUC ở Langson	200.00
11379A	Ông DINH BAN ở Faifoo	200.00
464	Phiên 1.000$00 — không được miễn góp vì chậm đóng tiền	

Số tiền hoàn vốn gấp bội cho phiếu số 5 về tháng mười tây đã định là 5.000$

Kỳ xổ số sau nhằm vào ngày 29 Octobre 1934

Mong mãi, bây giờ mới có

CAO HO

của VĨNH-HƯNH-TƯỜNG — VINH

Trừ có Ho Lao, còn ho gì chửa cũng khỏi. Nam, phụ, lão, ấu đều dùng thấy kiến hiệu cả. Hiện giờ trẻ con hay có bệnh ho gà, uống phần nhiều khỏi cả. Thật thế không giám nói ngoa. Bán chiếu hàng trong một tháng, thứ 0$80 chỉ bán có 0$40 để quí khách thí nghiệm.

ĐAU DẠ DÀY

Phong tích

Ăn chậm tiêu, đầy hơi, hay ợ, thỉnh thoảng lại ngầm ngầm đau bụng, đau xuyên sang lưng, tràn cả lên ngực, lâm lúc nghe trong bụng ọc ạch như có nước nhiều, lâu ngày làm cho da mặt vàng, da bụng dầy, nguyên nhân tại can thận yếu, can khí hư kết, gặp lúc cơm no rượu say, hoặc bị lạnh, hay phòng dục vào, làm cho thức ăn không tiêu hóa được, làm cho nghịch khí lên, có người uống đủ các thứ thuốc mà vẫn không khỏi, là vì những thứ thuốc ấy chỉ chữa ngọn cả, còn như thứ thuốc nầy bản hiệu đã dầy công nghiên cứu, chữa đến tận gốc bệnh, nghĩa là hòa can, tư huyết, tiêu thực, giáng khí nên ai uống thuốc nầy thì dù bệnh nặng thế nào cũng khỏi hẳn. Hiện bản hiệu có nhiều thư khen rất có giá trị về thuốc nầy.

Mỗi gói 0$40.

TUYỆT NỌC LẬU

Kinh niên

Phần nhiều mắc phải bịnh lậu về sau hãy còn dây dưa mãi, gặp khi rượu say thức khuya, sáng dậy vẫn còn tí mê trắng trắng như nước gạo, hay những chất lầy nhầy như tơ chuối, nước tiểu khi vàng khi đục. Nguyên vì bịnh lậu lâu ngày, nọc độc đã vào đến thận, nên khó chữa khỏi được hẳn.

Bản hiệu chuyên môn nghiên cứu nên mới chế ra được phương thuốc nầy, hiện đã kinh nghiệm rõ ràng, chữa mười người khỏi cả mười, mà tính thuốc rất hòa bình, không hại sinh dục, đàn bà chữa uống cũng được, chỉ uống 4 ve là tuyệt nọc, mỗi ve uống làm 4 ngày, giá 1$00.

Người nào mới mắc, ra mủ ra máu, buốt tức đau đớn, uống thuốc số 19 sẽ chóng khỏi, mỗi ve 0$60, ai đã phải từ một tháng trở lên phải uống thuốc số 2n mới khỏi được, cũng 0$60 một ve.

Kim - Hưng Dược - Phòng

TỔNG-ĐẠI-LÝ TRUNG-KỲ :

M. SINH-HUY, 59, Phố Ga VINH

Là nhà chuyên đại-lý cho các DƯỢC-PHÒNG lớn trong nước, trữ bán nhiều thứ thuốc gia truyền kinh nghiệm lâu năm, như :

NGỦ TINH DƯỢC-PHÒNG — THAM-THIÊN-ĐƯỜNG. — PHẠM-DOÃN-ĐIỀM. — CHIẾN-THẮNG NGUYỄN-TRUNG THẦM. — KHUYNH-DIỆP, và các thứ của NGUYỄN VĂN-PHỐ SAIGON, vân vân...

LỢI VÔ CÙNG ! ...

Áo chemisette col fermeture Eclair rất khéo bán 1$20 một cái, đủ các màu ; Áo tắm biển 1$2o một cái ; Áo lót mình hay đề tập thể thao : o$35 một cái, đủ các mầu. Áo tập thể thao của học trò con nít từ 8 đến 12 tuổi : o$3o một cái.

Lụa trắng khổ dòng :

rộng 0m85 giá o$83 một thước

rộng 0m80 giá o$72 » »

Lụa trắng khổ nan :

rộng 0m80 giá o$57 » »

rộng 0m75 giá o$5o » »

Có đủ các thứ the, lãnh, lương, nhiều rộng, hẹp và đủ mầu. Mà PAILLE : 1$5o-2$5o-3$oo-3$5o-4$5o. Gương đeo mắt 1$2o một cái.

Ai mua hàng lẻ từ 9$90 trở lên thì không mất tiền cước.

AN - THÀNH

81 Phố Hàng-Đào — HANOI

Có biếu không Catalogue 1933 & 1934, Xin viết thư về hỏi.

Mua buôn (sỉ) sẽ được hưởng nhiều quyền lợi về công.

Imprimerie TIẾNG-DÂN HUẾ

Directeur-Gérant : HUỲNH-THÚC-KHÁNG

https://tieulun.hopto.org